

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci

žalobců: a) **M. S.**, narozen ...
trvalým pobytem J. 449, J.
a b) **S. S.**
obou zastoupeni JUDr. Jaroslavou Ježkovou, advokátkou
se sídlem Nová Paka, K. J. Erbena 1266
proti
žalovanému: **Krajskému úřadu Libereckého kraje**
se sídlem U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
za účasti: 1. **MIMOCH MM s.r.o.**
Nad Rokoskou 1228/38, 182 00 Praha 8 – Libeň
2. **F. K.**
N. J. 888, J.
3. **R. S.**, narozen ...
U P. 1347, J.
4. **I. S.**
a 5. **Města Jilemnice**
Masarykovo náměstí 82, 514 01 Jilemnice

v řízení o společné žalobě žalobců proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2018, č. j. OD 357/2018-2/280.9/Hk, KULK 60 684/2018

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

1. Žalovaným rozhodnutím žalovaný zamítl společné odvolání žalobců proti rozhodnutí Městského úřadu Jilemnice (dále též jen „správní orgán“) ze dne 16. 1. 2018, sp. zn.: MUJI-3141/2016/OD, č.j.: PDMUJI-1085/2018/OD, a toto potvrdil. Tímto prvoinstančním správním rozhodnutím bylo rozhodnuto, že „**Na pozemku p. č. x v k. ú. x v obci Jilemnice se nenachází veřejně přístupná účelová komunikace podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.**“ Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2018, č. j. OD 357/2018-2/280.9/Hk, KULK 60 684/2018, včas podanou žalobou, kterou odůvodnili následujícím způsobem.

I. Obsah žaloby

2. Žalobci předně tvrdí, že nebyla dodržena jedna z podmínek nutných pro vedení řízení o určení právního vztahu podle § 142 správního řádu, neboť žadatelé (I. a R. S.) neosvědčili nezbytnost jeho zahájení. Neprokáwali totiž, zda určitý právní vztah vznikl (myšlena veřejně přístupná účelová komunikace na pozemku parc. č. x v kat. území x, dále také jen „VPÚK“ a „*pozemek parc. č. x*“), kdy se tak stalo, zda trvá nebo zda zanikl a kdy se tak stalo. Vzdor tomu správní orgán nevyzval žadatele, aby svoji žádost o vydání deklaratorního rozhodnutí doplnili a prokázali tak jeho nezbytnost k uplatnění svých práv.
3. Žalobci dále poukázali na to, že podle žalovaného nejsou v posuzovaném případě dány hned tři znaky nutné pro deklaraci existence VPÚK, a to stálost a patrnost cesty v terénu, nutná a ničím nenahraditelná komunikační potřeba a souhlas vlastníka pozemku s jeho obecným užíváním veřejností. K pojmovému znaku stálosti a patrnosti cesty v terénu žalobci uvedli následující.
4. Mají za prokázané, že žadatelé I. S. a R. S. prováděli rozsáhlé terénní úpravy pozemku parc. č. x, doplněné oplocením, a to „*pravděpodobně s vědomím vzniklý právní stav narušit. V důsledku této činnosti patrnost cesty v terénu zanikla.*“
5. Podle žalobců žalovaný nesprávně vyhodnotil letecké snímky založené ve správním spisu, neboť podle něho mají jednoznačně prokazovat, že „*na pozemku cesta nikdy v minulosti nebyla.*“ Podle žalobců ale například z leteckého snímkování z roku 2003 a 2006 patrné, že u pozemku parc. č. x, kat. úz. x se nejedná o souvislý travnatý povrch, neboť v travnatém povrchu jsou očividné stopy po průjezdu či průchodu po něm a stromy se nacházejí pouze v okrajové části předmětné parcely.
6. K otázce nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby žalovaný uvedl, že vyhovující komunikační potřeba k pozemkům na LV č. x je po pozemku parc. č. x a k pozemkům na LV č. x je zajištěn sjezdem ze silnice č. I/14. Žalobci namítají, že na celém povrchu pozemku parc. č. x, kat. úz. x se komunikace nenachází, neboť zpevněný povrch je veden pouze k č. p. x, poté komunikace vede po stavební parc. č. x a parc. č. x a č. x, vše kat. území x a napojuje se na pozemek parc. č. x. Pozemky uvedené na LV č. x

- nejsou přístupné prostřednictvím komunikace shora uvedené, neboť cesta na pozemku par. č. x, kat. úz. x od zlomu u východní části stavby č. p. x v terénu fakticky neexistuje.
7. Tvrzení žalovaného, že pro pozemek parc. č. x je nutná a nenahraditelná komunikační potřeba zajištěna přes pozemky uvedené na LV č. x, nemůže rovněž obstát. Jedná se totiž o pozemky určené k pastvě skotu, které nejsou celoročně sjízdné. Přes tyto pozemky se zabezpečuje dodávka vody či krmiva pro skot, vždy v závislosti na klimatických podmínkách.
 8. Tvrzení žalovaného, že existuje vyježděná cesta severním směrem na pozemky uvedené na LV č. x je lichá, neboť cesta s vyježděnými kolejiemi končí na pozemku parc. č. x, kat. území x. Pozemky, které sousedí s pozemkem parc. č. x, a to pozemek parc. č. x, parc. č. x nemají zajištěn přístup. Analogicky lze shora uvedené vztáhnout k pozemkům parc. č. x, x a x, vše v kat. území x.
 9. Shora uvedené pozemky zapsané na LV č. x jsou užívány žalobci na základě nájemních smluv, jde o trvalé travní porosty a žalobci na nich musí dodržovat podmínky hospodaření dle nařízení vlády č. 75/2015 Sb. o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády, v platném znění. Pokud by se tak nechovali, museli by vrátit poskytnuté zemědělské dotace. Za porušení by bylo považováno i použití pozemku, který je travním porostem, jako cesta.
 10. Žalobci pokračovali s tím, že závěr „o dostatečném přístupu severním směrem prostřednictvím vyježděných kolejí v travnatém úseku opomíjí skutečnost, že je uskutečňován v rámci pachtovního vztahu. Nejedná se o zajištění přístupu trvalého charakteru, kdy obsahem pachtovního vztahu není oprávnění tento předmět pachtu využívat jako průjezd k obhospodařování jiných pozemků ve vlastnictví žalobců.
 11. Zpevněný sjezd ze silnice č. 1/14 představuje pouze zpevněnou část zemského povrchu, další povrch již pod sjezdem zpevněn není a podléhá vlivu klimatických podmínek. Na komunikaci č. 1/14 se nachází i další zpevněný sjezd, který využíván není z důvodu nevhodnosti terénu. Žalobci byli okolnostmi vyvolanými oplocením pozemku parc. č. x, kat. úz. x nuceni využívat zmíněný sjezd k zajištění alespoň části svých pozemků, jinak by ani na části svých pozemků nemohli hospodařit.
 12. K zatížení pozemku parc. č. x, kat. úz. x služebností ve prospěch odvolatelů jakožto osob oprávněných z věcného břemene je třeba uvést, že zatížení je pouze a jen ve prospěch vlastníka pozemku parc. č. x jak správně podotýká silniční správní řád, ale nikoliv dalších pozemků, které odvolatelé v sousedství vlastní. Předmětnou služebnost zajisté nelze rozšiřovat nad rámec stanovený ve smlouvě o zřízení věcného práva.
 13. Sluší se dodat, že pozemek parc. č. x, kat. úz. x spojuje komunikace s asfaltovým povrchem vyskytující se na pozemku parc. č. x, kat. úz. x a parc. č. x, kat. úz. x a další pozemky, parc. č. x, kat. úz. x parc. č. x, kat. úz. x.“
 14. K pojmovému znaku souhlasu vlastníka s obecným užíváním veřejnosti, a to v návaznosti na svědeckou výpověď L. P., žalobci uvádějí:
„No, já se domnívám, že když jsem tam procházel, že asi komunikace byla. Pro občany té lokality to bylo využíváno, chodilo se tam tudy..... občas tam projel traktor, až následně zde byla umístěna zábrana.....lidé se zlobili“. Svědek P. jednoznačně uvedl, že po pozemku parc. č. x, kat. úz. x, se procházelo, občany dané lokality byl takto pozemek využíván, nebyl oplocen, jezdilo se po pozemku při údržbě travnatého porostu, po pozemku projížděl traktor, neboť

pozemek sloužil k obhospodařování přilehlých pozemků. Je nerozhodné, že žalovaní nevyslovili výslovný souhlas s obecným užíváním, neboť v tomto případě se jedná o institut obecného užívání, který nevyžaduje předchozími právními předchůdci výslovné vyslovení souhlasu, postačí i konkludentní právní jednání v rámci strpění. Pokud po pozemku parc. č. x, kat. úz. x, jezdila zemědělská technika a vyskytovaly se tam jiné blíže neurčené subjekty, právní jednání v rámci strpění bylo naplněno a byl tímto dán konkludentní souhlas.

Sluší se dodat, že I. S. a R. S. si byli vědomi skutečnosti, že i přes vybudování oplocení na pozemku parc. č. x, kat. úz. x, které bylo doplněno brankou, jež nebyla pod trvalou uzávěrou, je nutné ponechat zajištění průchodu. Shora uvedené je podepřeno výpovědí svědkyně J.

Navzdory právnímu náhledu žalovaného podpořenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, že evidence druhu pozemku v katastru nemovitostí je pro deklaraci veřejně přístupné účelové komunikace nerozhodná, žalobci zdůrazňují, že I. S. a R. S. byli při převodu pozemku parc. č. x, kat. úz. x, do jejich vlastnictví srozuměni s tím, že se jedná o komunikaci, když vycházeli ze zápisu v katastru nemovitostí, který je v rámci materiální publicity pro smluvní strany závazný.“

15. S ohledem na uvedené žalobci tvrdili, že byli napadeným rozhodnutím přímo zkráceni na svých právech, rozhodnutí mají za nezákonné, v rozporu s veřejným pořádkem, a proto navrhovali žalované rozhodnutí zrušit.

II. Vyjádření žalovaného k žalobě

16. Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 26. 11. 2018 velmi kuse, když pouze uvedl, že navrhuje žalobě nevyhovět, a to z důvodů uvedených v odůvodnění jeho žalobou napadeného rozhodnutí.

III. Jednání krajského soudu

17. Krajský soud projednal žalobu dne 31. 1. 2020 a účastníci jednání při něm setrvali na svých dosavadních stanoviscích k věci. Zástupce žalobců zdůraznil, že pokud dnes předmětná cesta není patrna v terénu, tak že mělo být zkoumáno, proč tomu tak je. Zjistilo by se totiž, že se tak stalo na základě stavebních prací vlastníků předmětného pozemku provedených bez povolení. Ti se dnes snaží tento fakt zhojit žádostí o dodatečné povolení stavby. V minulosti po pozemku parc. č. x cesta vedla a používal ji neurčitý okruh osob, občas po ní projela zemědělská technika.
18. Zástupce žalobců dále namítal, že byla nesprávně posouzena otázka nezbytnosti komunikační potřeby. Byla totiž připuštěna přístupová varianta aprobující vyjeté koleje na zemědělských pozemcích, které mají žalobci propachtované. V souvislosti s tím konstatoval, že žalobci coby soukromí zemědělci využívají určitý dotační program, v němž jednou z podmínek, aby jim peníze byly vypláceny, je, že tyto pozemky nemohou sloužit jako přístupové komunikace. Pokud jde o variantu přístupu přes pozemek parc. č. x, tak ten je pouze částečně zpevněný a v podstatně nepřichází v úvahu, neboť je umístěn ve svažitém terénu a nemůže být využíván zemědělskou technikou. Poukázal rovněž na zájem města Jilemnice, aby pozemek zůstal v kultuře ostatní komunikace.
19. K dotazu soudu, jak by se žalobci dostali ke svým pozemkům, pokud by pozemek parc. č. x byl veřejně přístupnou účelovou komunikací, jejich zástupce uvedl, že by průchod

z daného pozemku pokračoval přes pozemek parc. č. x, na který již navazuje pozemek parc. č. x, vedený v kultuře trvalý porost, který je ve vlastnictví žalobců.

20. Osoba zúčastněná na řízení F. K. k věci uvedl, že v dané lokalitě žije od svého dětství, tedy v podstatě 60 let. Jeho rodiče v ní koupili od L. J. v roce 1961 dům č. p. x v x na stavební parcele č. kat. x s pozemky. Mimo jiné i parcelu č. kat. x, což jmenovaný dokládá notářským zápisem ze dne 7. 8. 1961. K němu byl přiložen i snímek pozemkové mapy z té doby, podle něhož na pozemek č. kat. x navazoval pozemek č. kat. x (v grafickém znázornění rovněž cesta, dnes podle čísel katastru nemovitostí jde zřejmě o výše zmíněný pozemek č. x). Z tohoto snímku je patrné, že v prostoru dnešního pozemku č. parc. č. x žádná cesta či pozemek ji alespoň tvarem připomínající nebyla. V roce 1963 byli jeho rodiče donuceni státní mocí změnit kupní smlouvu ze dne 7. 8. 1961 tak, že L. J. prodává manželům K. z pozemku parc. č. x, vedeného v kultuře louka, pouze výměru 2906 m² a nikoliv ve výměře 5930 m², jak uvedeno v původní smlouvě. Důvodem tohoto postupu byla skutečnost, že v dané lokalitě existoval rodinný dům syna paní J., který neměl přístup.
21. F. K. pokračoval s tím, že: *„Bylo také vymyšleno, i když podle mě účelově, že se tak děje proto, že byl vypracován plán zástavby v obci x. Přístup k uvedenému domu probíhal v podstatě ve dvou fázích. Na pozemku parc. č. x totiž byla stodola ve vlastnictví mých rodičů, takže přístupová cesta byla nejprve zpevněna pouze k ní, zhruba po 6 letech, kdy naši stodolu odstranili, došlo ke zpevnění zbývající části komunikace. Přestože pozemek pod stodolou mého otce zůstal stále v jeho vlastnictví, tak v r. 1969 město Jilemnice uzavřelo s bývalou vlastnící p. J. dohodu, na základě níž byl tento pozemek rozpuštěn do zemědělských pozemků, konkrétně do kultury pastvina. Když se na přelomu let 1991/1992 začala přístupová komunikace asfaltovat, včetně veškerých sítí a obrubníků, tak původní záměr byl takový, že bude vyasfaltován i pozemek parc. č. x. Protože však chyběly peníze a v daném místě ještě žádné rodinné domy postaveny nebyly, tak k vyasfaltování tohoto pozemku nedošlo. Na pozemek parc. č. x již zmíněné sítě nezasahovaly, počítalo se s tím, že až to bude potřeba, tak se vyasfaltuje i tento pozemek. Když se v Jilemnici připravoval poslední územní plán, tak na moji žádost byl pozemek parc. č. x zařazen jako parcela určena ke stavbě, protože jsem tehdy plánoval, že tam moje dcera postaví rodinný dům. Dnes je tento pozemek ve vlastnictví spol. MIMOCH MM, s. r. o. Dnes přítomný jednatel této společnosti je mým synovcem. Vyasfaltovaná část přístupové komunikace plně postačovala i k přístupu k domu manželů S. Zhruba před 3 roky ovšem začali provádět nedovolené stavební práce na pozemku, v souvislosti s tím navezli hlínu i na moje pozemky. Přes moje dotazy mi nebyli schopni říct, kdy hlínu odstraní, takže jsem se na to ptal na městském úřadě, bylo provedeno ústní šetření a bylo zjištěno, že k té stavbě potřebují stavební povolení. Tím v podstatě vznikl problém, který je předmětem i daného správního řízení. Původní dohoda mezi manželi S. a panem S. o tom, že předmětný pozemek zůstane průchozím, zůstala nedodržena.“*
22. Jednatel osoby zúčastněné na řízení MIMOCH MM, s. r. o. k věci dodal, že situaci na místě zná již přes 30 let a pamatuje, že přes pozemek parc. č. x vedla průchozí stezka. Ohradil se proti závěru správního orgánu, že by jako variantní přístupová cesta mohl sloužit jeho pozemek parc. č. x, neboť ten je asfaltem zpevněn pouze zčásti, jinak vede přes vzrostlý ovocný sad, kde nikdy žádná cesta neexistovala. Navíc vede tento pozemek přes značně svažité terén, který průjezd nějakou technikou v podstatě znemožňuje. Uprostřed cesty vyznačené v mapě se navíc nachází pramen. Uvedená cesta je široká maximálně 2,2 m a průjezd po ní je možný pouze po vyasfaltované části ke statku č. p. x.

I ten je v současné době částečně omezen v tom smyslu, že průjezd těžší techniky (např. popeláři) způsoboval praskání zdiva v uvedeném domě. Pokud jde o pozemek parc. č. x, tak u něj je dán souhlas s umístěním stavby s tím, že jediná možná přístupová cesta k této budoucí stavbě by mohla vést jediné přes pozemek parc. č. x.

23. Osoba zúčastněná na řízení paní I. S. k věci uvedla, že je na ně již 4 roky pořádán ze strany žalobců hon v tom smyslu, že mají na pozemku parc. č. x vybudovat přístupovou komunikaci včetně sítí. Uvedla, že našla doma další fotografie svědčící o charakteru daného pozemku v minulosti. Založila je do soudního spisu (viz č. l. 129 až 140) s tím, že na každé fotografii je označen rok jejího pořízení. Z fotografií podle ní vyplývá, že pozemek nebyl zcela volně přístupný a byl částečně oplocen, a to bývalým majitelem panem J. Drátěný plot na jedné z fotografií se tam nachází dodnes. Má také videokazetu se záznamem z r. 2002, kdy se s manželem brali, z níž je zřejmé, že tehdy na pozemku byly zasázeny brambory. Zmínila rovněž, že na pozemku parc. č. x měl pan K. včelín. Zdůraznila, že ve správním spisu je založena fotografie, na níž je zachycen stav pozemku v době, kdy se pozemek vrátil v restituci J.. Do té doby ho užíval pan K., který měl na tomto pozemku také foliovník. Užívat tento pozemek jako cestu proto nebylo vůbec možné.
24. Dále dodala, že pokud jde o zasítování zaasfaltované cesty, tak voda je dovedena pouze před dům pana K., před jejich dům je dovedena toliko kanalizace. Příkon el. energie je v místě nedostatečný, proto vytápí dům plynem, který je doveden na hranici jejich pozemku. Nesouhlasila s tvrzením pana M. M., že průjezd k pozemkům společnosti MIMOCH MM s.r.o. není možný po parcelách parc. č. x a x. V současné době podle ní město Jilemnice protahuje cestu po pozemku parc. č. x a cesta po pozemku č. 1031 byla užívána ke svozu dřeva v minulém roce. K nedovolené stavební činnosti dodala, že k ní došlo z toho důvodu, že byla předtím ze strany Městského úřadu v Jilemnici mylně informována o tom, že k ní stavební povolení nepotřebují a že i žalovaný následně uznal, že v tomto stavební úřad pochybil. Dodala, že si pozemek parc. č. x nechali v minulosti přesně zaměřit a panem K. zmiňovaná hlína se nenachází na jeho pozemcích, ale na pozemku jejich. Poznamenala, že pokud by na předmětném pozemku někdy v minulosti komunikace skutečně byla, což nikdy nebyla, tak by ji musel v minulosti znehodnotit již pan K., ať už zemědělským obděláváním nebo umístěním foliovníku a včelína.
25. Vzhledem k předmětu přezkumného řízení poté krajský soud probral za účasti všech přítomných osob vybranou fotodokumentaci ze správního spisu. Tu zaznamenal do protokolu z jednání, jakož i zjištění z ní plynoucí a vyjádření přítomných osob k ní.
26. Z listin předložených při jednání F. K. krajský soud dále zjistil, že dne 17. 1. 1995 vydal Okresní úřad Semily, okresní pozemkový úřad, pod č. j. PÚ 1873/92, rozhodnutí, jímž schválil podle zákona o půdě dohodu o vydání celkem šesti pozemků, uzavřenou mezi městem Jilemnice a oprávněnou osobou K. J., mezi nimi i předmětného pozemku parc. č. x. Podle kupní smlouvy ze dne 5. 5. 1982 prodali rodiče F. K. ze své parcely č. x nové oddělené části označené jako parc. č. x a x čl. státu, zastoupenému Městským národním výborem v Jilemnici, a to za účelem výstavby rodinného domu. Podle aktuálního výpisu z katastru nemovitostí je v současné době parcela č. x v podílovém spoluvlastnictví S. a V. S., parcela č. x ve vlastnictví města Jilemnice. Kupní smlouvou ze dne 9. 12. 2002 prodali rodiče F. K. parcely č. x a x R. a I. S., kteří si na prvním z uvedených pozemků postavili rodinný dům č. p. x.

27. Zástupce žalobců předložil krajskému soudu na důkaz svého tvrzení rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu ze dne 3. 4. 2019 na poskytnutí dotace na podopatření ošetřování travních porostů v rámci agroenvironmentálně – klimatických opatření pro rok 2018, kterým prokazuje své tvrzení, že pro obdržení dotace musí plnit přesně stanovené podmínky a že za jejich porušení by bylo hodnoceno i použití pozemku, který je travnatým porostem, jako cesty.

IV. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

a) Skutková zjištění

28. Správní řízení, ukončené žalovaným rozhodnutím, bylo zahájeno na základě společné žádosti I. S. a R. S. (nyní osob zúčastněných na řízení) podané u silničního správního úřadu dne 14. 9. 2016. Jmenovaní jí žádali o vydání tzv. deklaratorního rozhodnutí podle § 142 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění, ohledně pozemku parc. č. x, zda se na něm nachází veřejně přístupná účelová komunikace (dále jen „VPÚK“) či nikoliv (viz č.l. 1 správního spisu). Přílohou uvedené žádosti byl výpis z katastru nemovitostí, listu vlastnictví č. x pro katastrální území x, podle něhož jsou žadatelé mimo jiné vlastníky pozemku parc. č. x o výměře 340 m², vedeného jako ostatní plocha a se způsobem využití ostatní komunikace. Jak vyplývá z dalšího obsahu správního spisu, požadované rozhodnutí mělo být jedním z podkladů řízení o odstranění stavby oplocení, nacházejícího se na pozemku parc. č. x, které bylo vedeno stavebním úřadem Městského úřadu Jilemnice.
29. Silniční správní úřad provedl ohledání předmětu řízení na místě dne 24. 11. 2016 a sepsal o něm protokol (viz č.l. 5 správního spisu). Konstatoval v něm, že pozemek parc. č. x má travnatý povrch, je na něm umístěno oplocení a jsou na něm provedeny terénní úpravy. Žádná cesta na něm viděna nebyla. V rámci tohoto ohledání byla pořízena barevná fotodokumentace, která tvoří přílohu tohoto protokolu, stejně jako vyjádření Města Jilemnice, odboru rozvoje, investic a majetku, ze dne 23. 11. 2016, podle něhož město požaduje „*ponechání pozemkové parcely č. x (případně část této parcely v pokračování místní komunikace „U P.“) v zatřídění provedeném katastrem nemovitostí jako ostatní plocha se způsobem využití ostatní komunikace.*“
30. Přílohu zmíněného protokolu tvoří mapová část územního plánu sídelního útvaru Jilemnice z roku 1995, jakož i část jeho písemné části, podle které je možno ve vymezené ploše R 34 umístit jeden dům s napojením na stávající příjezd. Plocha R 34 je tvořena pozemkem parc. č. x ve společném vlastnictví manželů M. a S. S., tedy žalobců, který je oddělen od pozemku parc. č. x pozemkem parc. č. x ve vlastnictví manželů S.
31. Pod č. 9 správního spisu je listina, označená jako čestné prohlášení, v níž pamětník K. J. uvádí, že si postavili rodinný dům přibližně 70 m od původní silnice na Mísečky a dohodli se sousedy panem L. a panem P., že můžou chodit přes jejich pozemky ke svému domu. V souvislosti s další výstavbou byla stávající cesta pro pěší upravena jako příjezdová k dalším domům. Šlo o zpevněnou komunikaci, která končila u sadu, rybníčku a stodoly, které dnes již neexistují. Na pozemku parc. č. x podle něho nikdy komunikace nevedla. Následují letecké snímky z let 1936. 2003. 2004, 2006, 2012 a 2015.
32. Dne 27. 1. 2017 pod č.j. PDMUJI-1357/2017/OD vydal silniční správní úřad rozhodnutí, kterým deklaroval, že na pozemku parc. č. x se nenachází veřejně přístupná účelová komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Na

základě odvolání proti němu žalovaný, coby odvolací orgán, rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu zrušil rozhodnutím ze dne 22. 5. 2017, č. j.: OD 636/2017-2/280.9/Ca KULK 39580/2017, a vrátil mu věc k novému projednání.

33. Za tím účelem silniční správní úřad oznámil účastníkům pokračování v řízení a předvolal k provedení svědeckých výpovědí svědky K. J., jeho manželku L. J., které vyslechl k věci 18. 7. 2017. Téhož dne byla do správního spisu založena kupní smlouva ze dne 19. 6. 2013, kterou K. J. prodal manželům I. a R. S. pozemek parc. č. x, v níž byl tento označen jako ostatní plocha ostatní komunikace, a zároveň prohlásil, že na převáděné nemovitosti nevážnou žádné právní povinnosti.
34. K projednání věci nařídil silniční správní úřad jednání, spojené s místním šetřením, na den 10. 8. 2017. Jeho hlavním cílem bylo ohledání možných alternativních přístupů na „*pozemky účastníků řízení*“, jak je v něm uvedeno. O průběhu tohoto jednání byl sepsán protokol zařazený ve správním spisu pod č.l. 36. Přílohu k němu tvoří řada listin, ať již opatřených předem či při něm, a to především mapové podklady se zákresem pozemků ve vlastnictví MIMOCH MM s.r.o. (příloha první), se zákresem pozemků ve vlastnictví žalobců (příloha druhá), letecký snímek se sjezdem ze silnice č. I/14 za benzínovou pumpou (příloha třetí), fotodokumentace přístupových cest (příloha pátá). Dále je ve správním spisu pod č.l. 35 rozhodnutí Městského úřadu Jilemnice ze dne 26. 11. 2011 o zařazení komunikací v kat. území Jilemnice a x do pasportu místních komunikací, z něhož je zřejmé, že pozemek parc. č. x v něm zařazen není. Pod č.l. 34 jsou ve správním spisu fotografie mající dokumentovat, jak se „*pan S. se svojí technikou dostává na své pozemky, které obhospodaruje v k. ú. x. Za benzínkou směr Valterice již cca 40 let. S pozdravem S. x.*“
35. Z obsahu správního spisu (viz č.l. 32 a 33) dále plyne, že u Okresního soudu v Semilech probíhalo v roce 2016 řízení, v němž bylo navrhováno zrušení služebnosti zatěžující pozemek parc. č. x v kat. území x. Ten byl v té době ve spoluvlastnictví tehdejších žalobců (A. F., F. K. aj. M.; jako žalobkyně nevystupovala poslední ze spoluvlastníků M. M.), a služebnost byla zřízena ve prospěch nemovitostí ve vlastnictví žalovaných, mimo jiné i S. S., a M. S.. Ti mají v nyní přezkoumávané věci naopak postavení žalobců, avšak třeba poznamenat, že předmětem soudního přezkumu je jiný pozemek. Soudní řízení bylo zastaveno, neboť žalobci vzali žalobu zpět ještě před prvním jednáním. Současným vlastníkem pozemku parc. č. x v kat. území x je MIMOCH MM s.r.o., osoba zúčastněná na řízení.
36. Po jednání dne 10. 8. 2017 předvolal silniční správní úřad ke svědeckému výslechu ještě L. P., jehož výslech byl proveden dne 7. 9. 2017 (viz č.l. 41 správního spisu). Poté rozhodl ve věci dne 16. 1. 2018, rozhodnutím sp. zn.: MUJI-3141/2016/OD, č.j.: PDMUJI-1085/2018/OD, jež bylo po proběhlém odvolacím řízení potvrzeno právě žalovaným rozhodnutím, jak již výše uvedeno.
37. Skutkový stav zjištěný při jednání krajského soudu je popsán v protokolu z jednání ze dne 31. 1. 2020.

b) Právní závěry

38. V první žalobní námitce žalobci zpochybňovali vedení řízení, jehož výsledkem bylo žalované rozhodnutí, a to s odůvodněním, že nebyla splněna jedna z podmínek pro jeho zahájení. Podle žalobců totiž manželé S. v žádosti neprokázali, podle § 142 odst. 1

správního řádu, že jí požadované rozhodnutí je nezbytné pro uplatnění jejich práv, tedy zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo. Krajský soud má tuto námitku za neodůvodněnou.

39. V přezkoumávané věci manželé S. zakoupili pozemek parc. č. x v roce 2013 a ze správního spisu je zřejmé, že jej měli od té doby v úmyslu oplotit - ohradit. K zahájení prací s tímto úmyslem došlo bez přivolení stavebního úřadu, jak vyplývá z dopisu odboru územního plánování a stavebního řádu Městského úřadu Jilemnice ze dne 2. 8. 2016, adresovaného F. K.. Tento dopis byl předložen krajskému soudu při jednání (viz č.l. 143 soudního spisu), a je v něm uvedeno následující:

„Dne 13. 7. 2016 obdržel Městský úřad Jilemnice, odbor územního plánování a stavebního řádu, Vaše podání, týkající se stavební činnosti na pozemcích ppč. x a x v k. ú. x a záboru komunikace U Potoka.

K Vašemu podání vám sdělujeme, že dne 21. 7. 2016 byla na místě samém provedena kontrolní prohlídka, při které bylo zjištěno, že probíhající stavební práce svým charakterem dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, podléhají územnímu rozhodnutí a stavebnímu povolení. S vlastníkem stavby tedy bude dle ust. § 129, odst. 2, stavebního zákona zahájeno patřičné řízení. Tímto sdělením považuje stavební úřad Vaše podání za vyřízené.“

40. Z dalších listin, obsahově spojených s náležitostmi žádosti o vydání deklaratorního rozhodnutí o existenci či neexistenci VPÚK na pozemku parc. č. x, je usnesení Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 17. 1. 2020 (viz č.l. 124 – 125 soudního spisu). Tímto rozhodnutím bylo přerušeno odvolací řízení vedené ve věci odvolání žalobců a F. K. proti rozhodnutí stavebního úřadu Městského úřadu Jilemnice ze dne 2. 9. 2019, kterým byla manželům I. a R. S. dodatečně povolena stavba opěrné zdi, terénních úprav a odvodnění (dále jen „stavba“), mimo jiné právě i na pozemku parc. č. x. Z jeho odůvodnění je zřejmé, že uvedený odvolací orgán spojuje s výsledkem daného soudního přezkumného řízení i své rozhodnutí ve věci zmíněné stavby. V závěru jeho odůvodnění totiž uvádí, že „...i konečné rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové může, jak je výše uvedeno, ovlivnit další postup odvolacího orgánu, je nutné vyčkat na výsledek tohoto šetření i rozhodnutí, a za tím účelem přerušit odvolací řízení.“

41. Podle § 142 odst. 1 správního řádu „Správní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo.“ Žádost manželů S. ze dne 14. 9. 2016 o vydání deklaratorního rozhodnutí je v kontextu citovaného právního ustanovení sice kusá, nicméně z výše uvedeného je účel jejího podání zcela zřejmý. K jejímu podání došlo poté, co se jejich stavba stala předmětem řízení vedeného před stavebním úřadem Městského úřadu Jilemnice. Byla podána s cílem zjištění, zda pozemek parc. č. x je VPÚK či nikoliv, neboť právě nalezení odpovědi na tuto otázku bude jednou z určujících okolností, které budou brány v úvahu v probíhajícím řízení ohledně uvedené stavby. Materiálně zde proto zájem žadatelů na vydání uvedeného rozhodnutí bezpochyby dán byl a byl tak jistě vnímán i správním orgánem. Pokud by tomu totiž tak nebylo, pak by musel žadatele vyzvat k odstranění nedostatků podání, což neučinil (viz §§ 37 odst. 3, 45 odst. 2 a 142 odst. 1 správního řádu).

42. V další žalobní námitce žalobci poukazovali na to, že stálost a patrnost cesty na pozemku č. x zanikla v důsledku nepovolené stavební činnosti a terénních úprav provedených manželi S.. A k tomu mělo být přihlédnuto. V této souvislosti namítali, že žalovaný nesprávně vyhodnotil letecké snímky z roku 2003 a 2006, z nichž je podle nich patrné, že pozemek parc. č. x není „souvislý travnatý povrch, ale v travnatém povrchu jsou očividné stopy po průjezdu či průchodu po předmětném pozemku s tím, že stromy se nacházejí pouze v okrajové části předmětné parcely.“
43. Žalovaný se námitkou stálosti a patrnosti cesty v terénu zabýval na straně šesté dole a straně sedmé nahoře odůvodnění žalovaného rozhodnutí. Konstatoval k ní, že prvoinstanční správní orgán provedl dne 24. 11. 2016 ohledání pozemku parc. č. x a zjistil, že pozemek je zatravněn, byly na něm provedeny terénní úpravy a umístěno oplocení. V době ohledání nebyla na pozemku parc. č. x patrná žádná cesta a jeho část ve východní polovině byla zarostlá vzrostlými stromy. Situace byla zachycena na fotodokumentaci, která byla založena do správního spisu. Prvoinstanční správní orgán opatřil rovněž satelitní snímky pozemku parc. č. x z let 2015, 2012, 2006, 2004, 2003 a 1936. Dovedl z nich, že ani na nich není v terénu na pozemku parc. č. x patrná žádná cesta. Rovněž z dalších podkladů pro vydání rozhodnutí, na které odkazuje prvoinstanční správní orgán při hodnocení znaku „stálosti a patrnosti v terénu“, je podle žalovaného patrné, že na pozemku parc. č. x cesta nikdy nebyla. Dodal, že tento stav existoval již předtím, než byla v roce 2016 podána žádost o určení právního vztahu pozemku parc. č. x a že nikdo předtím se ani nedomáhal zajištění přístupu či příjezdu po něm. Žalovaný se tak při hodnocení této otázky plně ztotožnil se závěry prvoinstančního správního orgánu.
44. Tedy i s tím, jak uvedl správní orgán na straně třetí a čtvrté odůvodnění prvoinstančního správního rozhodnutí, že:
- „...K vyjádření zmocněnce manželů S., Mgr. M. U., ve kterém mj. uvádí, že cesta není patrná z důvodu provedených terénních úprav, silniční správní úřad pořídil letecké, resp. satelitní snímky parcely z let 2015, 2012, 2006, 2004, 2003 a 1936 (dokument spisu č. 10). Na žádném z uvedených snímků není v terénu na parcele x cesta patrná. Tato skutečnost odpovídá vyjádření manželů S. na místním šetření dne 24. 11. 2016, doplněnému v dokumentu č. 8 ze dne 29.11.2016, ve kterém prohlašují, že na parcele x nikdy komunikace nebyla, pouze louka, sad a dnes již neexistující neprůjezdná stodola, což je patrné i z přiložených historických snímků ze 30. let 20. století, ve spisu označeny „8-1“. Dalším dokumentem, který dokládá, že na pozemkové parcele x komunikace patrná v terénu není a nebyla, je čestné prohlášení (dokument č. 9 spisu) předchozího majitele parcely K. J., a jeho manželky L. J., oba bytem U P. 811, J. – H. Pan J. vlastnil předmětnou parcelu do roku 2013 a spolu s manželkou čestně prohlašuje, že na pozemku p. č. x nikdy komunikace nevedla. Skutečnosti uvedené v čestném prohlášení potvrdili manželé J. ve svých svědeckých výpovědích dne 18. 7. 2017 (dokumenty č. 27 a 28 spisu). Oba svědkové shodně vypověděli, že na p. p. č. x nikdy komunikace nebyla a ani pozemek nebyl jako komunikace využíván, na pozemku nebyly vyježděny koleje ani vyšlapaná pěšina. Na pozemku byla provozována drobná zemědělská činnost – hospodaření na políčku, případně ve skleníku či fóliovníku. V rámci podání svědecké výpovědi předložila L. J. letecký snímek lokality z roku 1995 (dokument č. 28-2 spisu), který obdržel od Města Jilemnice pan J. při navrácení pozemku. Snímek zobrazuje stav pozemku v době předání a je zřejmé, že na pozemku se nacházelo políčko a fóliovník.*

Silniční správní úřad pro úplnost uvádí, že pan J. žije v této lokalitě od 30. let 20. století do dnešní doby.

Svědék L. P., bytem U P. 706, J. – H., ve své svědecké výpovědi dne 7. 9. 2017 (dokument č. 41 spisu) mj. uvedl, že průchod po pozemku p. č. x na navazující pastviny používal on a někteří spoluobčané, ale pěšina nebyla vyšlapaná. Dále uvedl, že přes předmětný pozemek někdy projel traktor, ovšem v průběhu další výpovědi připustil možnost, že traktor projel přes současné p. p. č. x, x a st. x, která ještě nebyla zastavěna. Nicméně dle silničního správního úřadu sporadické projetí traktoru po pozemku neprokazuje existenci komunikace na tomto pozemku.

Skutečnost, že p. p. č. x není a nebyla užívána jako komunikace dokládají i následující dokumenty:

- Fotografie z roku 1989 (dokument č. 41-1 spisu), předložená během svědecké výpovědi dne 7. 9. 2017, která dokumentuje stav předmětného pozemku (zasázené brambory, fóliovník).

- Souhlasné vyjádření odboru rozvoje a MH MěÚ Jilemnice (oprávněného jednat jako majetkový správce místních komunikací) ze dne 6. 5. 2013 ke stavbě oplocení mj. i na pozemku x (ve spisu označeno „1-2“).

- Vyjádření odboru rozvoje, investic a majetku MěÚ Jilemnice, jako silničního správního úřadu pro místní komunikace ze dne 3. 8. 2016, ve kterém sděluje, že dotčený pozemek není součástí pasportu místních komunikací a konstatuje, že předmětný pozemek je oplocen a prakticky součástí zahrady kolem domu manželů S. (ve spisu označeno „1-3“).

45. Ani krajský soud nedošel po zhlédnutí příslušné fotodokumentace (viz protokol z jednání ze dne 31. 1. 2020) k jinému závěru. Ze všech uvedených podkladů rozhodnutí ve věci je totiž zřejmé, že na pozemku parc. č. x nikdy cesta (VPÚK) nebyla. Svědčí o tom nejen zmíněná fotodokumentace, ale i svědecká výpověď jeho původního vlastníka, respektive jeho právního nástupce K. J.. Právě jemu byl předmětný pozemek v roce 1995 v restitučním řízení vrácen, a jak při svém svědeckém výsledku uvedl, začal jej hned zemědělsky využívat. Jeho dědečkovi sloužil jako louka a jmenovaný svědek na něm zřídil po navrácení políčko brambor. K. J. při svědeckém výsledku popřel, že by byl pozemek parc. č. x užíván jako komunikace.

46. Na dotaz zástupce žalobců svědek K. J. odpověděl, že v době, kdy mu byl pozemek parc. č. x vrácen, tak že byl loukou a že předtím tam stála stodola, kterou v roce 1957 zboural a materiál z ní použil na stavbu domku. K další jeho otázce, zda v minulosti někdo využíval předmětný pozemek pro obhospodařování ostatních sousedních pozemků, zejména k hospodářským účelům, svědek K. J. uvedl, že tam měli políčko a že okolní louky vlastnili K. i, k nimž se dostávali od statku po cestě na par. č. x. Ani další dotazy zástupce žalobců nevedly k závěru, že by kdy byl pozemek parc. č. x využíván jako cesta. Jmenovaný svědek na ně totiž odpovídal s tím, že se v minulosti po pozemku parc. č. x nejezdilo, protože nebylo kam jezdit, a to ani po vyasfaltování komunikace na parc. č. x a č. x, neboť by se tam traktory či jiná zemědělská technika utopily.

47. Při kladení otázek svědkovi K. J. se zástupce žalobce, obdobně jako v žalobě, dovolával vyježděných kolejí jak na pozemku parc. č. x, tak na přilehlých loukách, respektive stop po vozidlech. Na to svědek odpověděl: „Nikdy se tam nejezdilo. Po dobu, co jsme to vlastnili, tam bylo políčko. Políčko zde bylo v roce 1995 a následující. Políčko zde bylo do doby, než jsme pozemek prodali S.. Než nám to vrátili, tak K. tam měli skleníček.“ Svědek si

nebyl vědom ani toho, že by pozemek parc. č. x užívali chodci (třetí osoby) s odůvodněním, že tudy nebylo kam chodit.

48. Ve zcela stejném duchu vypovídala ohledně pozemku parc. č. x i svědkyně L. J. („*Původně tam byl ovocný sad, za tím byl rybníček. Když to manželovi vrátili, měli jsme zde políčko a kus louky a tam jsme to obhospodařovali. Na tom místě měla paní K. fóliovník, kde pěstovala zeleninu. To bylo ještě předtím, než nám pozemek vrátili.*“). Na další dotazy odpověděla, že kromě nich nikdo další pozemek parc. č. x neužíval, že na něm nikdy komunikace nebyla a že nebyl užíván třetími osobami. Kvůli včelínu zasázeli J. na pozemku pár smrků.
49. Obdobně vypovídal i svědek L. P., když označil pozemek parc. č. x za louku, kterou obhospodařoval pan K. a po restituci pan J., který si tam zřídil políčko a vysázel smrky. K užití uvedeného pozemku jako cesty uvedl následující: „*No, já se domnívám, že když jsme tam procházeli, že asi komunikace byla. Pro občany té lokality to bylo využíváno. Chodilo se tam tudy. Cestička nebyla vyšlapaná.*“ K dotazu zástupce žalobců, zda přes pozemek přejížděly vozidla, naopak odpověděl, že „*...nemohu říci, že se tam jezdilo pravidelně. Spíše při údržbě travního porostu (např. senoseč), např. tam občas projel traktor. Ale nevím, kolikrát. Nevím a ani jsme nesledovali, kdo, kdy, proč.*“
50. Na dotaz pana Š., ve kterém roce tam projel traktor, svědek P. odpověděl:
51. „*Já se domnívám, že jsou to věci, které se mne nedotýkají. Akorát jsme byli překvapeni, že tam někdo projel se zemědělským strojem.*“ Na další otázku, jak mohl po komunikaci č. x projet traktor, když před domem pana Š. byla bažina, svědek odpověděl následovně: „*Domnívám se, že tam ještě nebyla zastavěná parcela S.? Dobře, byla tam (vyvráceno). Traktor mohl uhnout, nebyl jsem u toho. V roce 1964 to bylo zaměřeno jako komunikace.*“ Na další otázku ohledně pěšiny na předmětném pozemku svědek P. odpověděl, že: „*Já jsem neřekl, že tam byla vyšlapaná pěšina. Občas jsme tam chodili. Nemohu uvést nic blíže k tomu, kolik lidí tam chodilo ani kdy a jaká vozidla tam projížděla (traktor s vlekem).*“
52. Protože žalobci spojovali patrnost cesty v terénu s leteckými snímky z roku 2003 a roku 2006, krajský soud zopakoval při jednání i v tomto směru dokazování. Ke snímku z roku 2003 se vyjádřil pan K. s tím, že jsou na pozemku parc. č. x vidět zasázené brambory a že zčásti se něm nachází i jeho včelín. Podle zástupce žalobců je z něho zřejmé, že z asfaltové cesty bylo možno sjet na travnatý porost a dále kolem včelína pokračovat k jabloni, kde bylo napájení pro skot.
53. Krajský soud učinil ze snímku z roku 2003 závěr, že v žádném případě neprokazuje, že by po pozemku parc. č. x vedla jakákoliv cesta. Zmiňované vyjeté koleje v travním porostu, jsou-li to vůbec koleje, jsou totiž situovány zcela mimo něj. Ze snímku je patrné, že je zemědělsky obhospodařován a jsou na něm vysázeny stromy. Z asfaltové cesty bylo možno sjet na travnatý povrch, ovšem nikoliv na pozemek parc. č. x, pro jeho hospodářské využívání, nýbrž na poz. parc. č. x a x. Žalobci namítané „*koleje*“ vedoucí od jednoho stromu ke druhému, jsou situované zcela mimo posuzovaný pozemek parc. č. x, a neprokazují tak vzhledem k němu vůbec nic. Ostatně svědecké výpovědi J. a přednes pana K. vyvrací tvrzení žalobců zcela jednoznačně.
54. Pokud pak jde o svědka L. P., dlužno podotknout, že z jeho svědecké výpovědi nelze dovozovat existenci VPÚK na pozemku parc. č. x a že z převážné většiny potvrzuje výpovědi dalších svědků. Pokud v některých odpovědích naznačuje možnost určité cesty

na pozemku parc. č. x, tak v dalších ji zpochybňuje, přičemž svůj vztah k předmětu řízení dokonal tvrzením „*Já se domnívám, že jsou to věci, které se mne nedotýkají.*“ Jinými slovy, svědecká výpověď L. P. nevyvrací zjištění správních orgánů zúčastněných na řízení ohledně neexistence VPÚK na pozemku parc. č. x a je natolik plytká, že ani nedává jasný obraz o skutkovém stavu věci. Jako taková také byla v průběhu správního řízení správně vnímána.

55. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem lze tedy uzavřít, že na pozemku parc. č. x nikdy žádná cesta, potažmo VPÚK nebyla, a proto ani nemohlo dojít k jejímu poškození v její stálosti a patrnosti nepovolenými stavebními pracemi a terénními úpravami manželi S., jak žalobci tvrdí. Pro tento závěr je též zcela nerozhodné, v jakém druhu a kultuře byl a je pozemek parc. č. x veden v katastru nemovitostí. Pro konstatování existence či neexistence VPÚK je totiž tato okolnost nerozhodná (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, č. j. 6 Ans 2/2007-128). Skutečnost, že je pozemek parc. č. x stále veden jako druh pozemku „*ostatní plocha*“ se způsobem využití „*ostatní komunikace*“ je ostatně zcela pochopitelným způsobem objasněn v odůvodnění prvoinstančního správního rozhodnutí na straně šesté takto:

„V souvislosti s plánovanou výstavbou v lokalitě byla p. p. č. x oddělena geometrickým plánem v 80. letech 20. století a zařazena do kategorie ostatní plocha s využitím ostatní komunikace. Po vybudování komunikace na části této parcely, byla z původní parcely oddělena parcela p. č. x v současné podobě a v rámci vypořádání restitučních nároků byla v 90. letech 20. století převedena na K. J., a ten ji v roce 2013 prodal manželům S.. Kopie kupní smlouvy je součástí spisu (dokument č. 29), v článku I. smlouvy je konstatováno, že pozemková parcela č. x je v katastru nemovitostí vedena jako ostatní plocha – ostatní komunikace a v čl. III prodávající prohlašuje, že na převáděné nemovitosti nevážnou žádné dluhy, věcná břemena ani jiné právní povinnosti. Na současné parcele p. č. x nikdy komunikace vybudována nebyla, ani nesloužila k přístupu veřejnosti k navazujícím pozemkům, které jsou ve vlastnictví účastníků řízení.“

56. Dnešní pozemek parc. č. x tak představuje jen zbytek z dříve zamýšleného a nerealizovaného záměru ze strany města Jilemnice. Nikdy cestou nebyl, čemuž odpovídá i způsob jeho užívání, jak byl shodně prokázán jak ve správním řízení, tak v přezkumném soudním řízení. Tento nesoulad údajů katastru se skutečným stavem v terénu je na místě revidovat.
57. Obecně lze konstatovat, že aby byla pozemní komunikace veřejnou účelovou komunikací, musely by být kumulativně splněny všechny její zákonné znaky, a to:
- a) musí se jednat o zřetelnou (v terénu patrnou) cestu určenou k užití vozidly a chodci pro účel dopravy, a zároveň
 - b) musí sloužit ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků, a zároveň
 - c) vlastník musí dát předchozí souhlas s užíváním cesty neomezeným okruhem osob (veřejností), a zároveň
 - d) objektivně existuje nutná komunikační potřeba.
58. Nesplnění pouze jednoho z těchto předpokladů má za následek, že ta která konkrétně posuzovaná cesta, v přezkoumávané věci pozemek č. x, nemůže mít charakter VPÚK, jak

jej má na mysli § 7 odst. 1 zákona o PK. A tak je tomu i v daném případě, když na pozemku č. x žádná zřetelná cesta určená k užití vozidly a chodci pro účely dopravy nikdy nebyla. Za této situace je také zcela bezpředmětné pokračovat v přezkumu dalších žalobních námitek, neboť ani v případě jejich oprávněnosti by se již na shora uvedeném závěru nic změnit nemohlo. Přesto k věci dodává krajský soud ještě následující.

59. VPÚK definuje § 7 odst. 1 zákona o PK, který v rozhodné době stanovil, že účelová komunikace je pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Dalo by se proto očekávat, že žádost o vydání deklaratorního rozhodnutí ohledně existence či neexistence VPÚK bude podávat osoba, pro kterou bude naplnění účelu § 7 odst. 1 zákona o PK aktuální. Respektive osoba, které budou v intencích účelu uvedeného zákonného ustanovení kladeny překážky znemožňující jí dosavadní přístup k jejím nemovitostem. Nic takového se ovšem neudálo. Žalobci ani osoby zúčastněné na řízení totiž pozemek č. x vůbec neužívali jako VPÚK, protože jí prostě nebyl, a to z důvodů jak faktických, tak právních. Spojovat s ním proto jiné alternativní komunikační přístupy k nemovitostem zapsaným na LV x a LV x pro kat. území x by byl naprostý nonsens. Zároveň se však dá říci, že žalobcům a osobám zúčastněným na řízení jejich dosavadní přístupy k jejich či pronajatým nemovitostem zřejmě vyhovovaly, když sami o vydání deklaratorního rozhodnutí o dané otázce nežádali. Zásady, kterých je třeba dbát při zkoumání nezbytných komunikačních potřeb k nemovitostem v řízení dle § 7 odst. 1 zákona o PK, pak shledává krajský soud správnými.
60. Naopak žalobci uvádí v žalobě nepravdu, když na její straně čtvrté tvrdí, že pozemky zapsané na LV č. x užívají na základě nájemních smluv. Náhledem do katastru nemovitostí (uvedený list vlastnický není ve správním spisu založen) totiž krajský soud zjistil, že žalobci zmiňované pozemky parc. č. x, x, x a x jsou ve společném jmění žalobců.
61. Skutečnosti neodpovídá ani tvrzení žalobců, že pozemek parc. č. x spojuje „...další pozemky, parc. č. x, kat. úz. x, parc. č. x kat. úz. x.“ Pozemek parc. č. x má totiž s pozemkem parc. č. x pouze částečně společnou pozemkovou hranici a o nějakém komunikačním spojení těchto pozemků nemůže být s ohledem na faktický stav pozemku parc. č. x, popsany jak správními orgány, tak výše krajským soudem, ani řeči. Parcela č. x, která je ve vlastnictví žalobců, s pozemkem parc. č. x nesousedí, neboť je odděluje parc. č. x, jejíž způsob využití je dle údajů katastru nemovitostí ostatní komunikace. Ta je situována mezi komunikací parc. č. x a poz. parcelami č. x a x, s nimiž sousedí. Parcela č. x je zařazena do pasportu místních komunikací jako místní komunikace IV. třídy, a to v části až ke vjezdu do stavby č.p. x (statku), další její část, která končí u parcely č. x (vedoucí k lesu a zařazené rovněž do pasportu místních komunikací), je pak v pasportu vedena jako místní komunikace IV. třídy. Zbývající část parcely x sousedí s již výše zmíněnými poz. parcelami č. x a x.
62. Právě v této souvislosti však krajskému soudu neušlo, že se předchozí spoluvlastníci cesty parc. č. x domáhali v roce 2016 (viz čl. 32 správního spisu) u Okresního soudu v Semilech žalobou proti M. a S. S., tedy dnešním žalobcům, vydání rozsudku, jímž by bylo zrušeno „věcné břemeno cesty po pozemku č. kat. x pro vlastníky pozemku č. kat. x“, svědčící dnes právě jim. Pozemek parc. č. x je přitom v oblasti, do které M. a S. S. o přístup jde. Žalobci však vzali žalobu před prvním jednáním okresního soudu zpět,

v důsledku čehož bylo řízení zastaveno. Zůstává však otázka, jak to s oním přístupem vlastně je, do jaké míry bylo uvedené právo věcného břemene respektováno vlastníky par. č. x, mají-li jeho část za nesjízdnou v souvislosti s výsadbou na něm a dalšími okolnostmi, což však již není předmětem tohoto přezkumného řízení.

63. Provedeným dokazováním pak nebylo vůbec zjištěno, že by vlastníci pozemku parc. č. x v průběhu doby umožnili, aby tento pozemek jako cestu užíval neurčený okruh osob (veřejnosti) a byli s tím srozuměni. Dovolávají-li se žalobci v tomto směru svědectví L. P., tak nejen že jím nic takového prokázáno nebylo, ale jeho svědectví má i krajský soud pro jeho rozpornost za nepoužitelné. Krajský soud se ostatně vyjádřil k nepoužitelnosti svědecké výpovědi již výše.
64. Zcela bez významu pro rozhodnutí podle § 7 odst. 1 zákona o PK je pak okolnost, že jsou na pozemky, jež jsou předmětem takového řízení, vypláceny dotace ze Státního zemědělského intervenčního fondu. V přezkoumávané věci bylo navíc rozhodováno jen o pozemku parc. č. x, nikoliv o VPÚK, jež by byla tvořené souborem pozemků podléhajícím dotačním titulům.
65. Vzhledem k výše uvedenému dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. ve výroku I. tohoto rozsudku zamítl.

V. Náklady řízení

66. Výrok o nákladech účastníků řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Protože žalobci nebyli ve věci úspěšní a žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení vzdal, bylo ve výroku II. tohoto rozsudku stanoveno, že žádný z nich nemá právo na náhradu nákladů řízení.
67. Osoby zúčastněné na řízení mají podle § 60 odst. 5 s.ř.s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinností, které jim soud uložil. Žádné takové náklady osobám zúčastněným na řízení nevznikly (viz III. výrok tohoto rozsudku).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (ustanovení § 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž

směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 7. února 2020

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu